

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ
жанындағы медицина колледжі**

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

**ТЕОРИЯЛЫҚ САБАҚҚА АРНАЛҒАН
ӘДІСТЕМЕЛІК ӨНДЕУ**

Пән коды: ЖКП 01

Пәні: «Медициналық терминологиямен латын тілі негіздері »

Мамандығы: 09160100 «Фармация»

Біліктілігі: 4S09160101 «Фармацевт»

Курс: 1

Семестр: 1

Бақылау түрі: с/сынақ

Барлық сағат/кредит көлемі: 48/2

Студенттің өзіндік жұмысы: 6

Студенттің педагогпен өзіндік жұмысы: 12

Теориялық: 12

Симуляциялық: 18

Шымкент, 2025 ж.

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы
Әдістемелік өңдеу

73-11-2025
24 беттің 2 беті

«Жалпы білім беретін пәндер» кафедрасының мәжілісінде каралды.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Кафедра менгерушісі:

А.Т. Сатаев

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 3 беті

№ 1 сабақ

5.1.Тақырыбы: Кіріспе. Латын және ежелгі грек тілдерінің медицина және әлем мәдениетіне қосқан үлесі. Фонетика. Латын әліпбиі. әріптер мен тіркестердің айтылу ерекшеліктері

Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин

Сабақ түрі: Теориялық.

5.2.Сабақтың мақсаты: Латын тілінің жалпы мәдени мағынасын көрсету, фармацевтикалық терминология, латын алфавиті, әріптер мен әріптер тіркестері жөнінде түсінік беру.

Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин

-сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

-сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: латын тілі тарихымен және оның фармацевтикалық терминология дамуындағы рөлімен, алфавитімен таныстыру, латын сөздердің дұрыс айтылуына дағдыландыру.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Кіріспе бөлігі. Латын тілінің даму тарихынан.
2. Фармацевтикалық терминология - медицина терминологиясының бір бөлігі.
3. Латын тілінің дыбыстары мен әріптері, олардың жазылуы мен оқылуы.
4. Дифтонгтар, диграфтар және әріп тіркестерінің оқылуы.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:
шағын топпен жұмыс жасау.

I топтың тапсырмасы:

1. Латын афоризмдерінің транскрипциясын жасап, оқыңыздар:
Non progredi est regredi. – Алға жүрмеген артқа жүреді.
Primum poli posire – Ең бірінші зиян келтірмеу қажет (наукаға).
2. Транскрипцияда берілген сөздерді латын әріптерімен жазыңыздар:
Оффицина, оксидум, кратэгус (дифтонг), эхинопанакс, гидрокодонум, квантум сатис, рацэмоза, экситус, купрум, аква.

II топтың тапсырмасы:

- Латын афоризмдерінің транскрипциясын жасап, оқыңыздар:
Fortes fortuna iuvat. – Батылға тағдыр да жәрдемдеседі.
Aliis inserviendo consumo. – Басқаларға қызмет ете, өзім өртенемін.
Транскрипцияда берілген сөздерді латын әріптерімен жазыңыздар:
Оксилидинум, рэум (грек сөзі), мэтацинум, сангвисорба, диместролюм, гипостэролюм
фэнобарбиталюм, цинкум, цинхона, ликвор.

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

Латын тілі қай жердің тілі болған?

Латын тілінде еңбектерін жазып, қалдырған ойшылдар, дәрігерлер кімдер?

Фармацевтикалық терминология дегеніміз не?

Латын тілінің жалпы мәдени мағынасы неде?

- **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**

- a) Оқушылардың білімін бағалау.
b) Үйге тапсырма беру.

№ 2 сабақ

5.1. Сабақтың тақырыбы: Фонетика. Дауысты дыбыстардың оқылуы, дауыссыз дыбыстардың оқылу ерекшелігі. Екпін.

Сағат саны: 2сағ/ 90 мин

- **Сабақ түрі:** Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: Латын екпінінің ережелерімен таныстыру.

- **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

- a) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
b) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: латын сөздерін дұрыс оқуды, олардағы екпінді дұрыс қоюды үйрету.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Екпінді дұрыс қойып оқу
2. Бөлінген дауыстылардың ұзақтығын немесе қысқалығын анықтау
3. Екпін ережелері
4. Екпін белгілері

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

шағын топпен жұмыс

I топ тапсырмасы:

«S» анаграммасы

S

стрихний
строфантин
стрептоцид
сульфадимезин
синэстрол
сарколизин

II топ тапсырмасы.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 5 беті

Сөздікке қарап, сөздердегі екпінді қою:

Scatula, Aspergillus, saccharum. Rosa cinnamomea, Brassica, Sinapis nigra, capsulae amylaceae, Amygdalus, amyllum. Viburnum opulus. Capsicum, acctum, oculus, Terebinthina, Gossypium.

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тындап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

Бөлінген дауыстылардың ұзақтығын немесе қысқалығы?

Екпін ережелері?

Екпін белгілері?

• **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**

Оқушылардың білімін бағалау.

Үйге тапсырма беру.

№ 3 сабақ

5.1.Тақырыбы: Зат есім. Сөздік формасы. Зат есімнің бес септеуіне шолу. Анатомиялық термин құрылымы.

• **Сағат саны: 2сағ/ 90 мин**

• **Сабақ түрі:** Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: зат есімнің грамматикалық категорияларымен, сөздік формасымен, бес септеу белгілерімен таныстыру.

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3.Оқу міндеттері: Зат есімнің лексикалық минимумдармен қамтамасыз ету, тапсырмаларды орындау барысында септеу түрлерін және зат есім негіздерін анықтау дағдыларын қалыптастыру. Оқытушымен бірлесе жұмыс істеуге баулу. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4.Тақырыптың негізгі мәселелері:

1.Зат есімнің тегі, сан түрі, септігі.

2.Сөздік формасы.

3.Негізінің анықталуы.

4.Зат есімнің септеулері

5.Қиыспаған анықтауыш

6.Термин тіркесіндегі сөз тәртібі.

7.Зат есімнің сөздік формасы.

8. Қиысқан және қиыспаған анықтауыш.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

-жұптасып жұмыс жасау:

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

1,2-жұп тапсырмалары:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 6 беті

Аударыңыз: Corpus costae, os digiti, caput radii, frenulum linguae, dorsum nasi

3,4 жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Қабырға басы, омыртқа денесі, жауырын мойыны, жоғарғы жақ төмпегі, мұрын қуысы.

5,6 жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Costa, articulatio, brachium, incisura, humerus, ulna, tuber, radius, scapula, transversus.

5.6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері.

- тестілеу

• **Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин**

Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Зат есімнің тегі, жекеше және көпше түрлері, септігі?
2. Сөздік формасы?
3. Негізінің анықталуы?
4. Зат есімнің септеулері?

• **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**

а) Оқушылардың білімін бағалау.

б) Үйге тапсырма беру.

а)

№ 4 сабақ

5.1. Тақырыбы: Сын есім. I топ сын есімдері. Сын есімді зат есіммен қиыстыру

Сағат саны: 2сағ/ 90 мин

• **Сабақ түрі:** Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: сын есім шырайлары туралы мәліметтерді игеру; негізгі грамматикалық материал мен курс лексикасын қайталау.

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

а) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

б) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу мақсаттары: Сабаққа қажетті сөздік минимумдармен қамтамасыз ету. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Латын терминдерінің қазақша аудармаларын игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

- 1.Сын есімнің сөздік формасы.
- 2.Сын есімнің екі тобы.
- 3.Сын есімнің септелуі.
- 4.Сын есімнің негізін анықтау.
- 5.Сын есім шырайларының латынша атаулары.
- 6.Салыстырмалы шырай белгілері.
- 7.Салыстырмалы шырай сөздік формасы мен септеуі.
- 8.Күшейтпелі шырай белгілері.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 7 беті

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

TBL-мәселеге бағыттап оқыту

TBL- командалар құру арқылы оқыту әдісі.

Командалар алдында қойылатын мәселе – клиникалық терминдер құрамбөліктерінің мағынасын анықтау, олар арқылы терминдерді құрастыру.

I команданың тапсырмалары:

1. Сын есімді зат есімдермен байланысын негізге алып, қиыстырыңыз: Әлпет(тік) (бұлшықет, доға, сүйек), сынатәрізді (алқа, сүйек, қойнау), мұрындық (қойнау, қылқан, сүйек),

2. Сын есім шырайының тегін анықтаңыздар.

anterior, superior, inferior, minus, majus, anterior, posterior, inferius, posterius, superius, minor, major, albus, a, um; ruber, bra, brum;

II команданың тапсырмалары:

1. Сын есімді зат есімдермен орыс тіліндегі сын есімнің зат есіммен байланысын негізге алып, қиыстырыңыз: Торлы (тесік, қырка, шытырман), Маңдайлық (бұрыш, тігіс, төмпек, өсінді), емізік тәрізді (өсінді, тілік), отырғыш (төмпек, тілік, қылқан).

2. Сын есімнің күшейтпелі шырай түрін құрастырыңыздар:

albus, a, um; ruber, bra, brum; simplex, icis; longus, a, um; bervis, e; niger, gra, grum, simplex, icis; longus, a, um; bervis, e; niger, gra, grum

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Салыстырмалы шырайдың жасалуы?

2. Күшейтпелі шырайдың жасалуы?

3. Сөздік формалары?

4. Септеулері?

5. Әртүрлі түбірден жасалған салыстырмалы шырай және оның терминологияда қолданылуының ерекшелігі?

• Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин

а) Оқушылардың білімін бағалау.

б) Үйге тапсырма беру.

№ 5сабақ

5.1.Тақырыбы: Зат есімнің 3-септеуі. Ер, әйел және орта тегі зат есімдері.

• Сағат саны: 3сағ/ 135 мин

• Сабақ түрі: теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: - әйел және орта тек зат есімдерінің жалғауларын игерту;

- «is» жалғауы бар зат есімдердің септеу ерекшеліктерін игерту;

• Ұйымдастыру кезеңі: 15 мин

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Тақырыпқа қажетті сөздік минимумдармен қамтамасыз ету. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Латын терминдерінің қазақша аудармасын жасауды игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру :40 мин

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 8 беті

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Еркек тегі зат есімдерінің жалғаулары қандай?
2. Тегі бойынша ескертулерге қандай зат есімдер жатады?

Жаңа сабақты түсіндіру: 40 мин

5.5. Білім берудің және оқытудың әдістері:

- жұптасып жұмыс жасау;

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

1,2-жұп тапсырмалары:

Зат есімдердің тең және тең еемес буындарды атап, негізін анықтаныз: auris, is; pyramis, idis; cutis, is; dens, dentis; herpes, etis; tabes, is; viscus, eris; aponeurosis, is; mors, mortis; extremitas, atis; mare, is; nomen, inis;

3,4 жұп тапсырмалары:

Еркек тегі зат есімдерін атаңыз: radix, icis; paries, etis; corpus, oris; odor, oris; sapo, onis; flexio, ionis; venter, ntris; poples, itis; nux, nucis; trochanter, eris; pulmo, onis;

Жаңа тақырыпты бекіту : 25 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Os, ossis n зат есімінің септеуі:

A. I
B. III
C. II
D. V
E. IV

2. Semen, inis үшінші септеу зат есімінің тегі:

A. f
B. m
C. n
D. m, n
E. f, n

3. Cortex, icis m сөзінің аудармасы:

A. шөп
B. жер топырағы
C. қабық
D. дән
E. гүл

4. «Сұйықтық» сөзінің аудармасы:

A. aqua
B. nomen
C. liquor
D. solutio
E. decoctum

5. Caput, itis n зат есімі ... жатады.

A. 3-ші септеу аралас түріне
B. 4-ші септеу дауыссыз түріне

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 9 беті

C.3-ші септеу аралас түріне

D.3-ші септеу дауыссыз түріне

E.2-ші септеуге

6. Paraver,eris n сөздің аудармасы:

A.эфир

B.бұрыш

C.ұйқы

D.көкнәр

E.жеміс

7. Semen, inis n зат есімнің негізі:

A.Semen

B.Semin

C.Sem

D.Semina

E.Seminum

8. «Ауыз» зат есімнің аудармасы:

A.os,ossis n

B.cor,cordis n

C.vas,vasis n

D.os,oris n

E.pax,pacis f

9.Adonis, idis f-жанаргүл зат есімінің негізі мен септеуі:

A.Adonid-II

B.Adon-III

C.Adon-IV

D.Adonid –III

E.Adonid-I

10. Үшінші септеудегі зат есімдердің негіздері ... жалғауы алыну арқылы анықталады.

A.Nom.Pl.

B.Gen.Sing.

C.Nom.Sing.

D.Gen.Pl.

E.Acc.Sing.

• **Сабақтың қортындылау кезеңі: 15 мин.**

A)Оқушылардың білімін бағалау.

B)Үйге тапсырма беру.

№ 6 сабақ

5.1.Тақырыбы: IV және V септеу зат есімдері

• **Сағат саны: 3сағ/ 135 мин**

• **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: IV және V септеу зат есімдердің ерекшеліктерін қайталау

• **Ұйымдастыру кезеңі: 15 мин**

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 10 беті

5.3. Оқу міндеттері: қысқарту ережелерін үйрету, IV және V септеу зат есімдерінің белгілерін ажыраттыру, сын есімдерді зат есімдермен қиыстыру дағдыларын бекіту, сын есім шырайларын, сан есімдерді, есімдіктерді, үстеулерді игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру: 40 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Қысқарту ережелері.
2. Негізгі рецептік қысқартулар.
3. IV септеу зат есімдері, лексикалық минимумы.
4. V септеу зат есімдері, лексикалық минимумы.
5. Сын есімнің шырайлары; сан есім, үстеу, есімдік жөнінде қысқаша мәлімет.

Жаңа сабақты түсіндіру: 40 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс істеу

I топтың тапсырмасы:

1. Рецепттегі қысқарту ережелерін беріңіздер, мысалдар келтіріңіздер.
2. Рецепттерді толықтырып, оқыңыздар, аударыңыздар:

Rp.: Inf. hb. Ledi palustris 10 ml

Sir. Althaeae 25.0

M.D.S.

Rp.: Sulfur. pct.

Picis liquidae aa 1.0

Zinci oxydi

Amyli Tritici aa 2.5

Vasellini 20.0

M.f.ung.

D.S.

Rp.: Jodi puri 0.02

Kal. iodidi 0.2

Calcii glycerophosphatis

Phytini aa 4.0

Extr.et pulv. r. Liquiritae q.s.ut. f.pil.№40

D.S.

3. Төртінші септеу зат есімдерінің белгілерін анықтап, аударма жасаңыздар:

Таңқурай жемістері. Емен қабығы. Шырғанақтың балауса жемістері. Сұйылтылған этил спирті. Долананың жемістері және гүлдері. Парентералды қолдануға арналған ерітінді. Емен қабығының қайнатпасы.

4. Латын тіліне сөйлемдерді аудару.

Наркоз үшін ең таза эфирді қолдан. Фармацевт себуге (plur.) арналған ең майда ұнтақты дайындап жатыр. Жусан тұндырмас түсті сұйықтық және оның өте ашы дәмі бар. Үлкен жолжелкен жапырақтарында алкалоидтер бар.

II топтың тапсырмасы:

1. Сөздерді қысқартыңыздар, аударма жасаңыздар:

таблетка, қарапайым, тамырсабак, қайтала, суппозиторий, қабықталған, оң көзде, сол көзде, әр көзде, жеміс; Босат. Белгіле. Осындай дозалар босатылсын; какао майы, тепе-тең, тазартылған.

2. Рецепттерді қысқартусыз, толықтырып оқыңыздар, аударыңыздар:

Rp.: Kalii iodidi 5.0

Natr. hyposulfitis 0.1

Aq. dest 4.4 ml.

Lanol. anhydr. 13.5

Adip. suil.depur. 27.0

M.f. ung.

D.s.

Rp.: Extr. Filicis maris spiss. 1.0

Div. in 6 p. aeq.

D. in caps. gel.

S.

Rp.: Fol. Menyanthidis trifoliateae

Fol. Menthae

Rad. Taraxaci.

Gemm. Betulae aa 25.0

M.D.S.

3. Бесінші септеу зат есімдерінің белгілерін анықтап, аударма жасаңыздар:

Іш босататын жиынтығында итжүзім жемістері бар. Қышымаға қарсы жақпамайды жаз.

Норсульфазолдың ең жоғары тәулік дозасы 7,0. Құтыру ауруының вирусы өте қауіпті. Est modus in rebus (Гораций).

4. Сын есімдерді латынша сөздік формасында жазып беру:

Ақ, дистилденген, кептірілген, қою (сын есім) өсімдікке қатысты, тыныштандыратын, үлкен (салыстырмалы шырай), эфирлы, тұндырылған, қабықталған.

Жаңа тақырыпты бекіту :25 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1**5.7. Бақылау сұрақтары :**

1. Үшінші септеуге жатады.

A. әйел, ер тектері

B. барлық тектер

C. орта тегі

D. ер және орта тектері

E. ер тегі

2. III септеу Gen. Sing. жалғауы

A. -is

B. -ae

C. -us

D. -ei

E. -i

3. «Cortex» зат есімнің негізі

A. cort

B. cor

C. cortic

D. corticis

E. cortices

4. Гүл - fl ...

A. -or

B. -os

- C. -o
D. -es
E. -ex
5. Адам -hom ...
A. -o
B. -or
C. -es
D. -ex
E. -os
6. Қабық-cort ...
A. -o
B. -or
C. -os
D. -ex
E. -es
7. Көмір-carb ...
A. -os
B. -or
C. -o
D. -ex
E. -es
8. Эфир-aeth ...
A. -er
B. -es
C. -ex
D. -or
E. -o
9. Сүйек - os, o ... is n
A. c
B. p
C. n
D. r
E. ss
10. Ауыз - os, o ... is n
A. r
B. n
C. c
D. ss
E. p

• **Сабақтың қортындылау кезеңі : 15 мин**

A) Оқушылардың білімін бағалау.

B) Үйге тапсырма беру.

№7 сабақ

5.1. Тақырыбы: Сын есім. Сын есімнің шырайлары.

Сағат саны: 3сағ/ 135 мин

- **Сабақ түрі:** теориялық

5.2. Сабақтың мақсаты: латын тіліндегі сын есім шырайларымен таныстыру;

- **Ұйымдастыру кезеңі: 15 мин.**

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 13 беті

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: латын тіліндегі сын есім шырайларымен таныстыру; грамматикалық және лексикалық материалды қайталату.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру : 40 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Салыстырмалы шырайдың жасалуы
2. Күшейтпелі шырайдың жасалуы
3. Сөздік формалары
4. Септеулері
5. Өртүрлі түбірден жасалған салыстырмалы шырай және оның терминологияда қолданылуының ерекшелігі

Жаңа сабақты түсіндіру: 40 мин.

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: жұптасып жұмыс істеу.

1,2 жұп тапсырмасы.

Сын есімнің латын тіліндегі аталуын беріп, келесі сын есімдерден салыстырмалы шырай жасаңыздар:

Ақ, сары, қара, сулы, сусыз, спиртты, крахмалды, эфирлі, таза.

3,4 жұп тапсырмасы.

Терминдерді аударыңыздар, қиысу байланысын негіздеңіздер:

Таза мачевина, ақ және сары балауыз; шәйкұрайдың майлы экстракты; эфирлы тұнба, сұйық пластерлер, сұр жақпамай.

4,5 жұп тапсырмасы.

Сын есімнің сөздік формасын аяқтап, күшейтпелі шырай жасаңыздар:

Cinereus, coeruleus, gelatinosus, rotundus, medicatus, stomachicus

6,7 жұп тапсырмасы.

Сын есімдердің септеулерін анықтаныздар:

Polygonum minus, infusum herbae Plantaginis majoris, dosis maxima, pulveres grossissimi, Ammi majus, pars hypophysis posterior.

Жаңа тақырыпты бекіту: 25 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Plantago ma ...
A. -ioris
B. -ior
C. -ius
D. -issima
E. -lima
2. Салыстырмалы шырайдағы «жақсы»
A. major, jus
B. maximus, a. um
C. melior, ius
D. minor, us
E. minimus, a, um
3. «Жаңа» (свежий) салыстырмалы шырайда

A. simplicior, ius

B. albior. ius

C. dulcior, ius

D. anterior, ius

E. recentior, ius

4. Cucurbita maxim ...

A. -a

B. -is

C. -es

D. -ior

E. -ius

5. «Ең таза» латынша

A. albissimus, a, um

B. maximus, a, um

C. purissimus, a, um

D. parvus, a, uni

E. magnus. a, um

6. Үш жапырақты субеде

A. Digitalis grandiflora

B. Leonurus quinquelobatus

C. Viola tricolor

D. Menyanthes trifoliata

E. Antitoxinum bivalens

7. «Cito» аудармасы

A. бірдей, бір мөлшерде

B. тез

C. майда

D. дереу

E. нақты

8. «Statim» мағынасы

A. тез

B. майда

C. нақты

D. жәй

E. дереу

9. «Бірдей, бір мөлшерде» аудармасы

A. ana

B. exacte

C. cito

D. statim

E. longe

10. «Pro me» мағынасы

A. дәрігер науқасқа жүгінеді

B. дәрігер рецептті науқас үшін жазады

C. дәрігер рецептті өзі үшін жазады

D. дәрігер «абайла» нұсқасын береді

E. дәрігер тез жіберуді өтінеді

• **Сабақтың қортындылау кезеңі: 15 мин**

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	73-11-2025
Әдістемелік өңдеу	24 беттің 15 беті

- А) Оқушылардың білімін бағалау.
 В) Үйге тапсырма беру.

№8 сабақ

5.1. Тақырыбы: Рецепт. Рецепт құрылымы. Предлогтардың, шылаулардың үстеулердің, есімдіктердің рецепте қолданылуы.

Сағат саны: 2сағ/ 90 мин

- **Сабақ түрі:** Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: рецепттің анықтамасы және құрылымымен, латын тіліндегі бөлігінің жазылу ережелерімен таныстыру.

- **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

- а) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
- б) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Тақырыпқа қажетті сөздік минимумдармен қамтамасыз ету. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Латын терминдерінің қысқаша аудармаларын игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Рецепт дегеніміз не?
2. Рецепт құрылымы.
3. Рецепттің латын тіліндегі бөлігінің жазылу ережелері.
4. Рецепт бланкаларының түрі.
5. Рецептте дәрілердің жазылу тәртібі.
6. Қысқарту ережелері.
7. Негізгі рецептік қысқартулар.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

-шағын топпен жұмыс;

Шағын топпен жұмыс – топ екі топша бөлінеді, әр топқа жеке тапсырма беріліп, тапсырманың мақсаты айқындалады. Тапсырмалары орындалғаннан кейін әр топ қарсылас топтың орындаған жұмыс нәтижесіне өз бағасын береді. Тексеру барысы оқытушының қадағалауымен өткізіледі.

1 топ тапсырмалары:

1. Көп нүктенің орнына керекті жалғауларды қойып, рецептерді толықтырып жазыңыз:

Recipe: Suppositori ... cum Ichthyol ... numero 10
 Detur. Signetur.

Recipe: Tabulett ... Digoxin ... 0,0001
 Da tales doses numero 12
 Signa:

Recipe: Emuls ... ol ... Ricin ... 180,0
 Sirup ... Sacchar... ad 200,0
 Misce. Da. Signa:

Recipe: Tinctur ... Valerian ... 5 ml
 Tinctur ... Convallari ... 15 ml
 Misce. Da. Signa:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 16 беті

Recipe: Ol ... Vasin ... 100 ml
Ol ... Menth ... gutt ... II
Misce. Da. Signa:

Recipe: Vinylin ... 20,0
Ol ... Helianth ... 80 ml
Misce. Da. Signa:

Recipe: Tabulett ... Furacilin ... 0,02 ad us ... extern ... numero 10
Da. Signa:

2. Сөздерді толықтырыңыз:

- ерітінді
- аймақ
- буын
- жаттығу
- көрсетімдер
- шайқалу
- ингаляция

3. Рецептерді толықтырып, оқыңыздар, аударыңыздар:

Rp.: Inf. hb. Ledi palustris 10 ml
Sir. Althaeae 25.0
M.D.S.

Rp.: Sulfur. pct.
Picis liquidae aa 1.0
Zinci oxydi
Amyli Tritici aa 2.5
Vasellini 20.0
M.f.ung.
D.S

.02
Kal. iodidi 0.2
Calcii glycerophosphatis
Phytini aa 4.0
Extr.et pulv. r. Liquiritae q.s.ut. f.pil.№40
D.S.

II топ тапсырмалары:

1. Жақшаның ішіндегі қазақша сөздерді латын тіліне ауыстырыңыз:

Recipe: Extractae (шүйгін шөптің) 0,3
(Тұнбаның) Crataegi 0,15
(Тұнбаның) Rhei 0,8
(Этил спиртінің) 20 ml
Misceatur. Detur. Signetur:

Recipe: Corticis (ит шомырттың)
Foliorum (қалақайдың) ana 15,0
Tincturae (меруертгүлдің) 10 ml
Validoli 2 ml
Misceatur. Detur. Signetur:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 17 беті

Recipe: (Ерітіндінің) Dibazoli 5 ml
Da tales doses numero 6 (ампулаларда)
Signa:

Recipe: (Майының) Ricini 20 ml
Xeroformii 1,2
Vinylini
Misce, fiat (сұйықжағылма)
Detur. Signetur:

Recipe: (Шөбінің) Adonidis vernalis 8,0
Foliorum (жалбыздың) 1,0
(Араластыр), fiat species
Da. Signa:

Recipe: (Эуфиллиннің) 0,1
Dimedroli 0,0125
Sacchari 0,2
(Араластыр) fiat (ұнтақ)
Da tales doses numero 12 (капсулаларда)
Signa:

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Рецепт анықтамасы?
2. Рецепт құрылымы?
3. Латын тіліндегі бөлігінің жазылуы?

• Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин

- a) Оқушылардың білімін бағалау.
- b) Үйге тапсырма беру.

№ 9 сабақ

5.1.Тақырыбы: Фармакологиялық топтарға жататындығын анықтайтын жиілік сөз бөліктері

Сабақ түрі: Теориялық

Ұзақтығы: 90 минут

Сабақтың мақсаты:

Студенттерді дәрілік заттардың атауындағы жиі кездесетін жұрнақтар мен түбірлер арқылы олардың фармакологиялық топқа жататынын анықтауға үйрету.

Сабақтың мақсаты мен міндеттері:

Білімдік:

– Жиі қолданылатын сөз бөлшектері (-прам, -олол, -каин, -азол, -циклин т.б.) арқылы дәрілердің фармакологиялық топтарын анықтау.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 18 беті

Тәрбиелік:

– Медициналық терминология...

Сабақтың құрылымы:

I. Ұйымдастыру кезеңі (5 мин)

- Сәлемдесу
- Сабақтың тақырыбы мен мақсатын таныстыру

II. Кіріспе бөлім (10 мин)

- Фармакологиялық топтар туралы қысқаша түсінік
- Латын тіліндегі сөз бөлшектердің терминдерге әсері

III. Негізгі бөлім (60 мин)

1. Теориялық түсіндіру (30 мин):

- Жиі қолданылатын жұрнақтар мен олардың топтары:
 - -gram → антидепрессант (мыс: циталопрам)
 - -caine → жергілікті анестетик (мыс: лидокаин)
 - -olol → бета-блокатор (мыс: атенолол)
 - -prazol → протонды помпа тежегіші
 - -cycline → антибиотик (тетрациклин тобы)
 - -sartan → ангиотензин II рецепторлары антагонисі
 - -statin → гиполлипидемиялық заттар
 - -dipine → кальций канал блокаторлары

2. Кестемен жұмыс (10 мин):

- Студенттер жұрнақтарды топқа сәйкестендіреді

3. Жаттығу (20 мин):

- Дәрі атауы берілген карточкалармен жұмыс: қай топқа жататынын табу
- Терминдік талдау жасау

IV. Қорытынды бөлім (10 мин):

- Сұрақ-жауап
- Сабақты бекіту
- Бағалау
- Үй тапсырмасы беру (реферат/кесте құрастыру)

Үй тапсырмасы:

5 дәрінің атауын тандап, олардың фармакологиялық тобы мен жиілік сөз бөліктерін талдау.

№ 10 сабақ

5.1. Тақырыбы: Химиялық номенклатура. Химиялық элементтердің, тұздардың, қышқылдардың және тотықтардың атаулары.

Сағат саны: 2сағ/ 90 мин

• **Сабақ түрі:** Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: химиялық номенклатура, химиялық элементтердің, қышқылдардың, оксидтердің, тұздардың, эфирлердің латын атауларын игерту.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 19 беті

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

- сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
- сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: химиялық номенклатурадағы атаулардың латын тіліндегі құрастырылу дағдыларын бекіту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізі мәселелері:

Химиялық элементтердің латын атаулары.

- Қышқылдардың атаулары.
- Тұздар, эфирлер атаулары.
- Химиялық номенклатурадағы грек сан есім-префикстері.
- Кейбір көмірсутек, сутек радикалдар атаулары.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс істеу

I топтың тапсырмасы:

1. Химиялық элементтер атаулары латын тілінде қандай зат есімдер болып табылады, элементтер атауларын латынша сөздік формасында жазып беріңіздер:

оттек, мыс, қорғасын, күкірт, талий, бор, хлор, алюминий, көміртке, калий.

Оксидтер мен гидроксидтер атауларын латынға аударыңыздар, жауаптарды негіздеңіздер, рецепт жолындағы жалғауымен беріңіздер:

мырыш оксиді, сутек пероксиді, магний оксиді, алюминий гидроксиді, азот шала тотығы, кальций оксиді.

Рецептерді оқып, аударыңыздар, химиялық мазмұнын көрсететін, жиілік бөлшектерді анықтаңыздар:

Recipe: Oxygenii 1.5

Da

Signa.

Recipe: Tabulettas “Ferrobionum” numero 50

Da

Signa

Recipe: Unguenti Wilkinsoni 20.0

Unguenti Zinci ad 100.0

Misce. Da.

Signa

II топ тапсырмасы:

1. Қышқылдар атауларын аударып, жауапты негіздеңіздер: бор қышқылы, көмір қышқылы, фосфор қышқылы, фосфорлы қышқыл, борсутек қышқылы, құмырсқа қышқылы, иодсутек қышқылы, күкіртті қышқыл.

2. Тұздар атауларын аударыңыздар, жауапты негіздеңіздер: сынап цианиді, тестостерон пропионаты, литий карбонаты, натрий нитриті, ацетилхолин гидрохлориді, қорғасынның негіздік ацетаты.

3. Рецепттерді аударыңыздар:

Ал: Атропин сульфатының 0,1

Дистилденген судың 10 мл

Араластыр.

Босат. Белгіле.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 20 беті

Ал: Амилнитриттің 5,0

Қара сауытта босат.

Белгіле.

Ал: Метилсалицилаттың

Хлороформның тепе-тең 10,0

Меңдуана майының 30,0

Араластыр.

Босат. Белгіле.

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Химиялық элементтердің латын атаулары?
2. Қышқылдардың атаулары?
3. Тұздар, эфирлер атаулары?
4. Химиялық номенклатурадағы грек сан есім-префикстері?
5. Кейбір көмірсутек, сутек радикалдар атаулары?

• **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**

а) Оқушылардың білімін бағалау.

б) Үйге тапсырма беру.

№ 11 сабақ

5.1.Тақырыбы:Дәрілердің атауындағы жиілік бөлшектер. Әр түрлі дәрілік түрлерге (формаларға) рецепт жазу. Рецепттік қысқартулар.

• **Сағат саны: 2сағ/ 90 мин**

• **Сабақ түрі:** симуляциялық

5.2. Сабақтың мақсаты: фармакологиялық топтар атаулары бойынша ақпаратты игертіп, жиілік бөлшектер бойынша білімдерді жетілдіру.

Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықта

5.3.Оқу міндеттері: Тақырыпқа қажетті сөздік минимумымен қамтамасыз ету. Жаттығу жұмыстарымен орындау барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Латын етістіктері мен терминдердің қазақша аудармаларын игеру.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Етістіктердің латын тіліндегі сөздік формасы.
2. Етістіктердің негіздерін анықтау.
3. Етістіктердің жіктеуін анықтау.
4. Етістіктердің бұйрық рай түрлерін құрау.
5. Етістіктердің шартты рай түрлерін құрау
6. «Fieri» етістігі.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

-жұптасып жұмыс жасау:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 21 беті

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

1,2-жұп тапсырмалары:

1.Етістіктерді латынға аударып, жіктеулерін анықтаңыздар: Беру, белгілеу, араластыру, залалсыздандыру, қайталау, емдеу, алу.

2. Бұйрық райдың жекеше және көпше түрлерін құрастырыңыздар: repeto, ere – қайталау; addo, ere – қосу; misceo, ere – араластыру; verto, ere – айналдыру, бұру; steriliso, are – залалсыздандыру; finio, ire – аяқтау; diluo, ere – еріту; recipio, ere – алу; audio, ire – тыңдау

3,4 жұп тапсырмалары:

1.Аударыңыз: Дибазол таблеткасы, амиказол жақпамайы, жалбыз тұндырмасы,

2. Нүкте орнын толықтырып, етістіктерді қазақ тіліне аударыңыздар: recipio, ...re 3; steriliso, ...re 1; audio, ...re 4; verto, ...re 3; vivo, ...re 3; sano, ...re 1; adhibeo, ...re 2; nutrio, ...re 4; do, d...re 1; diluo, ...re 3; studio, ...re 2; laboro, ...re 1; sentio, ...re 4; signo, ...re 1.

5,6 жұп тапсырмалары

1.Аударыңыз: Ксероформ жақпамайы, адреналин ерітіндісі, календула гүлі

2.Етістіктердің шартты райын латын тілінде құрастырыңыздар: белгілеу, залалсыздандыру, босату; емдеу, араластыру, қабылдау, қайталау, аяқтау, тамақтану, тыңдау, өмір сүру, сәлемдесу.

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Фармакологиялық топ атаулары - бұл

A. Gen. Sing. түріндегі әйел тегі зат есімдер

B. Nom. Pl. түріндегі еркек тегі зат есімдер

C. Nom. Pl. түріндегі орта тек зат есімдер

D. Nom. Pl. түріндегі еркек тегі зат есімдер

E. Nom. Sing. түріндегі әйел тегі зат есімдер

2. Фармакологиялық топ атауларындағы жалғау

A. -ae

B. -a

C. -es

D. -is

E. -i

3. «Қатты әсер беруші» аудармасы

A. heroicus, a, um

B. laxativus, a, um

C. amarus, a, um

D. antibioticus, a, um

E. fungicidus, a, um

4. «Ащы» аудармасы

A. albus, a, um

B. sedativus, a, um

C. androgenus, a, um

D. amarus, a, um

E. purgativus, a, um

5. «Cholagogus. a, um» - бұл

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 22 беті

- A. зәр айдатқы
- B. бактерицидті
- C. ауырсынуды басатын
- D. ащы
- E. өт айдатқы
- 6. «Fungicidus, a, um» - бұл
 - A. құсуға қарсы
 - B. іш босататын
 - C. грибокқа қарсы
 - D. несеп айдайтын
 - E. тыныштандыратын
- 7. Ащы тұндырмасы - tinctura amar
 - A. -us
 - B. -a
 - C. -er
 - D. -um
 - E. -es
- 8. Emplastrum bactericid ...
 - A. -a
 - B. -es
 - C. -us
 - D. -um
 - E. -er
- 9. «Күрделі пластыр»
 - A. emplastrum compositum
 - B. emplastro composites
 - C. emplastri compositi
 - D. emplastris compositis
 - E. emplastro composite
- 10. «Chol» бөлшектің мағынасы
 - A. диуретикалық
 - B. ұйықтататын
 - C. седативтік
 - D. өтайдатқы
 - E. несеп айдатқы
- **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**

№ 12 сабақ

5.1. Тақырыбы: Клиникалық терминология. Сөздің құрамы, терминоэлементтер туралы түсінік.

- **Сағат саны: 2сағ/ 90 мин**
- **Сабақ түрі:** Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: клиникалық терминология туралы мәлімет беру, клиникалық терминдердің құрастырылуындағы сөзжасам рөлін көрсету

- **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**
 - a) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
 - b) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 23 беті

5.3. Оқу міндеттері: терминдерді талдауды, ТЭ-ді анықтауды, мағыналарын айқындауды үйрету.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Патологиялық, клиникалық терминологиядағы сөзжасам принциптері.
2. Патолого-физиологиялық, клиникалық терминдердің сөзжасамдық үлгілері
3. Ауруға шалдыққан мүшелерді білдіретін грек-латын терминдері

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: шағын топпен жұмыс істеу.

I топтың тапсырмасы:

ТЭ-ді анықтау, мағыналарын түсіндіру.

Desinfectio - патогендік микроорганизмдерді жою, зарарсыздандыру, apoxia - тіндердегі оттегінің болмауы; phytotherapia (грек phyton-өсімдік)-дәрілік өсімдіктермен емдеу, hypocarpnia - қандағы CO₂ төмендеуі, neuralgia-нерв бойымен таралатын ауырсыну.

ТЭ-ді анықтау, терминдердің жалпы мағынасын түсіндіру.

Липидемия, электротерапия, эндотоксины, дегидрация, гипестезия, антиоксиданты, гиподинамия, гипербилирубинемия.

II топтың тапсырмасы:

ТЭ-ді анықтау, мағыналарын түсіндіру.

Эндоферменттер - жасуша ішіндегі ферменттер; гиповолемия-(фр. volume-көлем)-қан көлемінің азаюы, симбиоз - екі организмнің бірге өмір сүруі; анергия-тітіркеніске жауап қайтармау.

ТЭ-ді анықтау, терминдердің жалпы мағынасын түсіндіру.

Гастралгия, невралгия, патогендік, дискинезия, антипатия, симпатия, патология, этиология (грек. aetia-причина), уремия, гематурия, гиперемия, гипоксия.

Жаңа тақырыпты бекіту.18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет: Қосымша 1

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Караганды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С
2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.
3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Караганды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С
4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.
5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

- 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012
2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы Әдістемелік өңдеу		73-11-2025 24 беттің 24 беті

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Терминоэлементтер туралы түсінік?
 2. Белгілі ТЭ бойынша жай терминдерді құрастыру?
 3. Сөзжасам тәсілдері?
 4. Туындаушы сөздер туралы түсінік?
- **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**
 - а) Оқушылардың білімін бағалау.
 - б) Үйге тапсырма беру.